

Zöld megállapodás: úttörő javaslatok Európában a természet helyreállítására 2050-ig és a peszticidhasználat felére csökkentésére 2030-ig
Európai Bizottság, Sajtóközlemény, 2022. június 22.

Kulcsszavak: globális egészségügy, környezetegészségügy, környezetvédelem, természetvédelem, vegyi anyagok, növényvédő szerek, peszticidek, Európai Unió

Forrás Internet-helye:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_22_3746 ;

Az Európai Unió Hivatalos Lapja, 65. évf., 2022. május 16.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2022:137:FULL&from=EN>

A Bizottság úttörő javaslatokat fogadott el **a károsodott ökoszisztémák helyreállítása és a természet regenerálása érdekében Európa-szerte**, a mezőgazdasági földterületektől és tengerektől kezdve az erdőkig és a városi környezetig. A Bizottság azt is javasolja, hogy 2030-ig 50%-kal csökkentsük **a vegyi növényvédő szerek használatát és kockázatát**.

Természethelyreállítási jogszabály az európai természetben okozott károk 2050-ig történő helyrehozására

A Bizottság javaslatot tesz az első olyan jogszabályra, amely kifejezetten az európai természet regenerálódására, a 80%-ot kitevő, rossz állapotban lévő európai élőhelyek **helyrehozására**, valamint **a természet valamennyi ökoszisztémában történő helyreállítására** irányul, az erdőktől és mezőgazdasági földterületektől kezdve a tengerekig, édesvizekig és városi környezetig. A jogszabályjavaslat minden tagállamban alkalmazandó, **a különböző ökoszisztémákban a természet helyreállítására vonatkozó, jogilag kötelező erejű célokat** célkitűzéseket határoz meg, kiegészítve a meglévő jogszabályokat. Célja, hogy **a helyreállítási intézkedések 2030-ra az EU szárazföldi és tengeri területeinek legalább 20%-át lefedjék**, és végső soron a 2050-ig helyreállításra szoruló valamennyi ökoszisztémára kiterjedjenek.

A természethelyreállítási jogszabály **helyreállítási célokat és kötelezettségeket** határoz meg a szárazföldi és tengeri ökoszisztémák széles körére vonatkozóan. A legfontosabb prioritások közé azok az ökoszisztémák tartoznak, amelyek a legnagyobb potenciállal rendelkeznek a **szén-dioxid-eltávolítás és -tárolás**, valamint a **természeti katasztrófák**, például az árvizek hatásainak megelőzése vagy csökkentése tekintetében. Az új jogszabály a meglévő jogszabályokra épül, de valamennyi ökoszisztémára kiterjedve túlmutat az élőhelyvédelmi irányelv által lefedett és a Natura 2000 szerinti védett területeken, hogy 2030-ra minden természetes és féltermészetes ökoszisztéma a helyreállítás útjára lépjen. Jelentős uniós finanszírozásban részesül majd: a jelenlegi többéves pénzügyi keretben mintegy **100 milliárd euró** áll majd rendelkezésre a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kiadásokra, beleértve a helyreállítást is.

A javasolt célok a következők:

- A **beporzópopulációk** csökkenésének visszafordítása 2030-ig és a populációk számának növelése,
- A **zöld városi területek** nettó veszteségének megállítása 2030-ig, majd 5%-os növekedés elérése 2050-ig, legalább 10%-os lombkorona-fedettség minden európai nagyvárosban, városban és külvárosban, valamint az épületekbe és infrastruktúrába integrált zöldterületek nettó növekedése,
- A biológiai sokféleség általános növekedése a **mezőgazdasági ökoszisztémákban**, valamint a gyepterületek **lepkéi**, a **mezőgazdasági területek madárpopulációi**, a szántóföldek ásványi talajaiban található szerves szén és a **mezőgazdasági földterületeken található, nagy biodiverzitású tájképi elemek** pozitív tendenciája,
- A mezőgazdasági használatban lévő és tőzegkitermelési helyszíneken a lecsapolt **tőzeglápok** helyreállítása, többek között elárasztással,
- A biológiai sokféleség általános növekedése az **erdei** ökoszisztémákban és az erdei összeköttetések, a száradék, az egyenetlen korú erdők aránya, az erdei madarak és a szervesszén-állomány pozitív tendenciája,
- A **tengeri élőhelyek**, például a tengeri fűágak vagy fenéküledék helyreállítása, valamint az ikonikus tengeri fajok, például **delfinek és barnadelfinek, cápák és tengeri madarak** élőhelyeinek helyreállítása,
- A folyók gátjainak megszüntetése annak érdekében, hogy 2030-ra legalább 25.000 km-nyi folyószakaszon valósuljon meg a **szabad vízáramlás**.

A jogszabály előírná a tagállamok számára, hogy a tudományos szakértőkkel, érdekelt felekkel és a nyilvánossággal szorosan együttműködve dolgozzanak ki **nemzeti helyreállítási terveket**. Az **irányításra** (monitoringra, értékelésre, tervezésre, jelentéstételre és végrehajtásra) vonatkozó egyedi szabályok – amelyek a nemzeti és európai szintű **szakpolitikai döntéshozatalt is javítanák** – biztosítanák, hogy a hatóságok közösen mérlegeljék a **biológiai sokféleséggel, az éghajlattal és a megélhetéssel** kapcsolatos kérdéseket.

A javaslat megvalósítja az európai zöld megállapodás egyik kulcsfontosságú elemét: a 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégia azon kötelezettségvállalását, hogy Európa jó példával jár elöl a biológiai sokféleség csökkenésének visszafordítása és a természet helyreállítása terén. Ez az EU kulcsfontosságú hozzájárulása a **biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020 utáni globális keretről** folyó tárgyalásokhoz, amelyet a **biológiai sokféleségről szóló egyezmény részes feleinek ez év december 7–15-én Montrealban megrendezendő 15. konferenciáján** fogadnak el.

A javaslat a meglévő irányelvet **rendeletté alakítja át, amely közvetlenül alkalmazandó lesz valamennyi tagállamban**. A tagállamoknak **az elért eredményekről és a végrehajtásról részletes éves jelentést** kell benyújtaniuk a Bizottsághoz.